

Kriminalstatistik

brå

 Sveriges officiella statistik

2016

Återfall i brott

Slutlig statistik

Brå – kunskapscentrum för rättsväsendet

Myndigheten Brå verkar för att brottsligheten minskar och tryggheten ökar i samhället. Det gör vi genom att ta fram fakta och sprida kunskap om brottslighet, brottsbekämpning och brottsförebyggande arbete, till i första hand regeringen och myndigheter inom rättsväsendet.

Publikationen finns som pdf på www.bra.se. På begäran kan Brå ta fram ett alternativt format. Frågor om alternativa format skickas till tillgangligt@bra.se.

Vid citat eller användande av tabeller, figurer och diagram ska källan Brå anges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovspersonens tillstånd.

urn: nbn: se: bra-1123

© Brottsförebyggande rådet 2023
Enheten för rättsstatistik

Omslagsillustration: Susanne Engman

Produktion: Brottsförebyggande rådet, Box 1386, 111 93 Stockholm

Telefon 08-527 58 400, e-post info@bra.se, www.bra.se

Denna publikation kan laddas ner från Brås webbplats www.bra.se/publikationer.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Tolkningen av statistiken med anledning av pandemin	3
Huvudresultat	3
Inledning	5
Tolkning av statistiken	5
Begrepp och definitioner	7
Ingångshändelser	7
Uppföljningsperiod respektive buffertperiod	7
Återfallshändelser	7
Resultat.....	9
Andel personer som återfaller i brott.....	9
Risk för återfall – en multivariat analys	18
Tid till första återfall	20
Återfallsrisk över tid.....	24
Återfallshändelsen	27
Beskrivning av statistiken	34
Statistikens ändamål.....	34
Statistikens innehåll.....	34
Insamling och bearbetning.....	35
Jämförbarhet över tid	36

Sammanfattning

Tolkningen av statistiken med anledning av pandemin

Pandemins konsekvenser i det svenska samhället blev påtagliga en bit in i 2020, och fortsatte under 2021 att prägla samhället med regler och rekommendationer om bland annat social distansering, vilket ledde till minskad rörelse och aktivitet i samhället. Dessa samhällsförändringar kan ha påverkat brottsligheten, liksom förändringar av Polismyndighetens, Åklagarmyndighetens och Domstolsverkets resurser och arbetssätt. Det går dock inte att se att detta har haft någon större effekt på resultaten.

Huvudresultat

- Av samtliga 66 034 personer med en ingångshändelse 2016 återföll 26 302 personer, eller 40 procent, i brott inom tre år. Bland kvinnorna återföll 28 procent och bland männen 43 procent. Populationen bestod av 20 procent kvinnor och 80 procent män.
- De 26 302 personer som återföll stod för 152 126 återfallsbrott inom tre år, vilket i genomsnitt motsvarade 5,8 återfallsbrott per person. Antalet kvinnor som återföll i brott var 3 639. I genomsnitt begick de 4,6 återfallsbrott per person. För männen var motsvarande siffra 6,0.
- Andelen återfall ökade tydligt med antalet belastningar fem år före ingångshändelsen. Bland personer med 9 eller fler tidigare belastningar återföll 91 procent. Bland personer utan tidigare belastning låg andelen återfall på 22 procent. Mönstret är detsamma för män och för kvinnor.
- Sett till mest ingripande påföljd i ingångshändelsen hade de med slutna ungdomsvård, ungdomsvård, fängelse eller skyddstillsyn högst andel återfall.
- Högst andel återfall sett till grövsta brott i ingångshändelsen hade de som dömdes för brott mot narkotikastrafflagen. Av dem återföll drygt hälften (53 procent) inom tre år.
- Mediantiden till första återfallet var 8 månader och 1 vecka (253 dagar). För kvinnor var mediantiden längre (267 dagar) än vad den var för män (250 dagar).

- Den totala andelen som återföll uppvisar små förändringar över tid, variationen har varit max 2 procentenheter under de senaste tio åren. Dock finns det tydliga nedgångar i andelen som återfaller i vissa kategorier. Bland dem med sluten ungdomsvård, fängelse och skyddstillsyn med samhällstjänst som mest ingripande påföljd i ingångshändelsen har andelen återfall minskat över tid. Sett till grävsta brott har andelen återfall bland dem med brott mot narkotikastrafflagen minskat. Antalet återfallsbrott per person har minskat sedan 2007, en minskning med 1,1 brott per person.

Inledning

Återfallsstatistiken har som primärt syfte att ge en övergripande bild av nivån, strukturen och utvecklingen för de återfall i brott som registreras och lagförs i Sverige. I den slutliga statistiken redovisas andelen personer som inom loppet av tre år efter en ingångshändelse återfallit i ett nytt lagfört brott, och hur nivån utvecklats jämfört med för tio år sedan. Därutöver redogör den för hur snabbt och med vilken intensitet de registrerade återfallen sker. Statistiken beskriver även dem som återfaller, mot bakgrund av kön, ålder och tidigare belastningar samt återfallsmönstret efter olika typer av påföljder och olika typer av brott. Fler och utförligare tabeller med statistik om återfall finns publicerade på Brås webbplats.

Andelarna i tabellerna redovisas avrundade utan decimaler. Om andelen är -0,4 redovisas det som -0. Om andelen är +0,4 redovisas det som +0.

Tolkning av statistiken

När du tolkar statistiken över återfall i brott, tänk på följande:

- När en person har flera ingångshändelser under referensåret väljs en av ingångshändelserna ut och det görs på tre olika sätt. I redovisningen av personer uppdelat på kön, ålder och tidigare belastning används en slumpmässigt vald ingångshändelse. När uppdelningen görs på brottskategori används ingångshändelsen med det grävsta brottet enligt straffskalan. När uppdelningen görs på påföljdskategori används ingångshändelsen med den mest ingripande påföljden. Därmed underskattas lindrigare brott och mindre ingripande påföljder.
- Kategorin övriga påföljder innehåller olika påföljder beroende på redovisning. När det avser mest ingripande påföljd i ingångshändelsen redovisat på totalen ingår påföljdseftergift, nykterhetsvård, missbruksvård och öppen psykiatrisk vård i kategorin. När det gäller mest ingripande påföljd uppdelat på kön samt mest ingripande tidigare belastning ingår villkorlig dom, ungdomspåföljder, åtalsunderlåtelse med mera i kategorin.
- Statistiken omfattar endast återfall som kommer till rättsväsendets kännedom och leder till lagföring. När andelen återfall studeras bör man beakta att skillnader mellan olika brottstyper påverkas av i vilken grad brotten upptäcks, anmäls, utreds och lagförs. Eftersom

återfallet mäts inom en begränsad tid innebär det även att brottstyper som är vanligt förekommande eller begås frekvent kommer att uppvisa högre återfallsandelar i statistiken än brottstyper som kräver en längre brottsutredning och därför inte hinner komma med i statistiken.

Begrepp och definitioner

För att undersöka i vilken utsträckning lagförda personer återkommande lagförs för brott, används i statistiken en framåtblickande undersökningsmetod. Denna metod innebär att vi följer upp lagförda personer för återfall i nya lagförda brott.

Ingångshändelser

Populationen utgörs av samtliga personer som under ett kalenderår frigivits från anstalt, skrivits ut från sluten ungdomsvård eller rättspsykiatrisk vård, avslutat intensivövervakning med elektronisk kontroll (fotboja) eller erhållit andra påföljder genom lagakraftvunnen dom eller beslut av åklagare. Dessa händelser kallas ingångshändelser. Dock exkluderas lagföringar som omfattar brott med endast penningböter i straffskalan, ordningsbotsförelägganden och personer som inte var folkbokförda i Sverige den 31 december respektive år.

Ingångshändelserna definieras på två olika sätt i statistiken. I det ena fallet redovisas personer, och då ingår varje person endast en gång i statistiken, oavsett hur många ingångshändelser personen står för. I det andra fallet redovisas ingångshändelser, och då ingår samtliga ingångshändelser även om de rör en och samma person.

Uppföljningsperiod respektive buffertperiod

Uppföljningsperioden för nya lagförda brott i den slutliga statistiken är tre år och startar vid tidpunkten för ingångshändelsen. Den är således individuell för varje enskild ingångshändelse. Det kan ta olika lång tid från att ett brott begås till att domen där brottet ingår vinner laga kraft eller till att ett lagföringsbeslut tas. För att så många som möjligt av de brott som begåtts under uppföljningsperioden ska hinna resultera i lagakraftvunna domar tillämpas en så kallad buffertperiod efter uppföljningsperioden. I den slutliga statistiken är buffertperioden tre år. Personer som avlidit under uppföljningsperioden ingår i populationen fram till dess att de har avlidit.

Återfallshändelser

Ingångshändelserna följs upp för återfall i nya lagförda brott, så kallade återfallshändelser. En återfallshändelse motsvarar ett brott som lagförts genom en lagakraft-vunnen dom, ett godkänt strafföreläggande eller en utfärdad åtalsunderlåtelse. Villkoret för att ett brott ska inräknas som en

återfallshändelse i statistiken är att det har begåtts under uppföljningsperioden på tre år och att domen har vunnit laga kraft.

För en mer detaljerad beskrivning av statistiken, se kvalitetsdeklarationen på Brås webbplats.

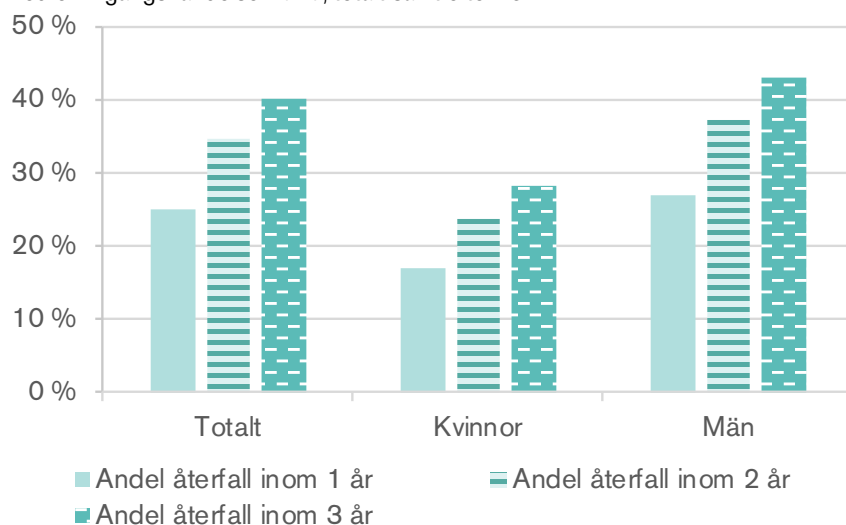
Resultat

I detta kapitel redovisas den slutliga statistiken över personer som återfaller i brott inom ett, två eller tre år efter en ingångshändelse 2016. Här redovisas andelen personer som återfaller i brott, risken för återfall, tiden till återfall och återfallshändelsen. Utvecklingen över tid redovisas jämfört med tio år innan tidpunkten för ingångshändelserna (år 2007).

Andel personer som återfaller i brott

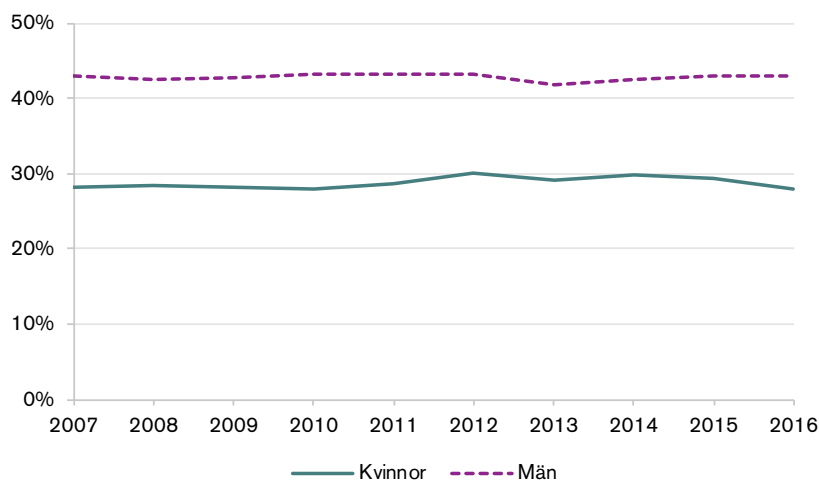
Av de 66 034 personer som hade en ingångshändelse 2016 var det 26 302 (40 %) som återföll i brott minst en gång under uppföljningsperioden på tre år. Av dem som återföll gjorde en majoritet (62 %) det inom ett år från ingångshändelsen. Av samtliga personer med en ingångshändelse var 13 011 kvinnor (20 %) och 53 023 män (80 %). Andelen som återföll skiljer sig tydligt åt mellan könen. Hela populationen som återföll i brott bestod av 3 639 kvinnor och 22 663 män.

Figur 1. Andel personer som återfallit i brott inom ett, två respektive tre år, av samtliga personer med en ingångshändelse 2016, totalt samt efter kön.

Den totala andelen som återföll uppvisar små förändringar över tid, och variationen har varit max 2 procentenheter under de senaste 10 åren.

Figur 2. Andel personer som återfallit i brott inom tre år, av samtliga personer med en ingångshändelse 2007–2016 efter kön.

Tabell 1. Andel personer som återfallit i brott inom tre år, av samtliga personer med en ingångshändelse 2016, efter kön samt förändring jämfört med 2007.

Samtliga, andel återfall	Samtliga, förändring i procentenheter	Kvinnor, andel återfall	Kvinnor, förändring i procentenheter	Män, andel återfall	Män, förändring i procentenheter
40	+0	28	-0	43	-0

Återfall efter ålder

Av de personer som var i åldern 18–20 år vid ingångshändelsen återföll hälften i brott inom tre år. Det var minst vanligt att de som var 60 år eller äldre återföll i brott, endast en femtedel hade återfallit inom tre år.

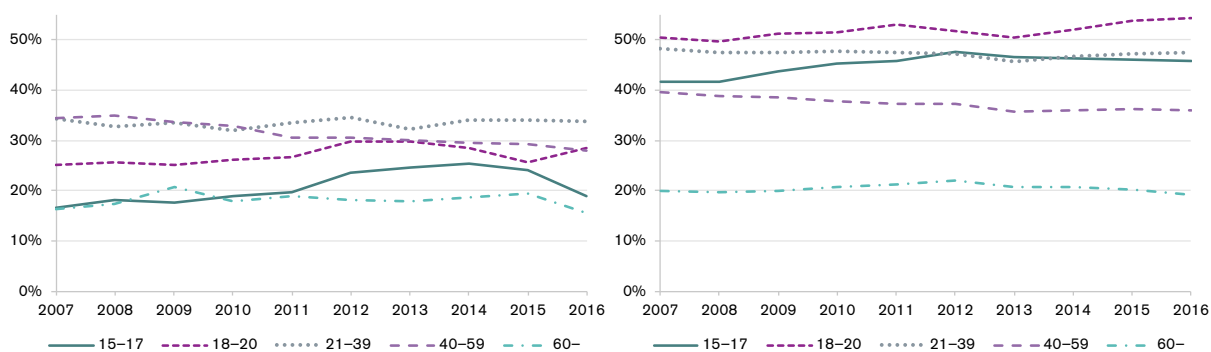
Tabell 2. Andel personer som återfallit i brott inom tre år, av samtliga personer med en ingångshändelse 2016, efter kön och ålder samt förändring jämfört med 2007.

Ålder	Samtliga, andel återfall	Samtliga, förändring i procentenheter	Kvinnor, andel återfall	Kvinnor, förändring i procentenheter	Män, andel återfall	Män, förändring i procentenheter
15–17	38	+4	19	+3	46	+4
18–20	50	+4	29	+3	54	+4
21–39	45	-1	34	-0	47	-1
40–59	34	-4	28	-6	36	-4
60 eller äldre	19	-1	16	-1	19	-1

Jämförelsen med 2007 visar på små förändringar. Störst ökning fanns i de yngsta ålderskategorierna, 15–17 år och 18–20 år (+4 procentenheter i båda kategorierna) medan den största minskningen fanns i kategorin 40–59 år (-4 procentenheter). Skillnaderna mellan könen var störst i de yngre ålderskategorierna och minskade för varje ålderskategori. Andelen som

återfaller är mer utspridd mellan kategorierna för männen än vad den är för kvinnorna.

Figur 3. Andel personer som återfallit i brott inom tre år, av samtliga personer med en ingångshändelse 2007–2016 efter kön och ålder (kvinnor i den vänstra figuren, män i den högra).

Återfall efter tidigare belastning

Med tidigare belastning avses lagakraftvunna domar eller lagföringsbeslut som skett inom en femårsperiod innan lagföringen som ledde till ingångshändelsen. Belastningarna kan omfatta dels olika typer av påföljder såsom böter och fängelse, dels åtalsunderlåtelse.

Antal tidigare belastningar

Andelen återfall ökar tydligt med tidigare belastning. Av de personer som hade minst 9 tidigare belastningar återföll 91 procent i brott inom tre år. Även bland dem som hade 4–8 tidigare belastningar var andelen som återföll hög, 79 procent inom tre år. Drygt hälften av alla personer med en ingångshändelse hade inte någon tidigare belastning, och av dem återföll en femtedel i brott någon gång under den treåriga uppföljningsperioden.

Tabell 3. Andel personer som återfallit i brott inom tre år, av samtliga med en ingångshändelse 2016, efter antal tidigare belastningar och kön samt förändring jämfört med 2007.

Antal tidigare belastningar	Samtliga, andel återfall	Samtliga, förändring i procentenheter	Kvinnor, andel återfall	Kvinnor, förändring i procentenheter	Män, andel återfall	Män, förändring i procentenheter
0	22	+0	16	+1	24	-0
1	41	-2	35	-4	43	-2
2–3	60	-4	53	-11	61	-3
4–8	79	-4	75	-6	79	-4
9 eller fler	91	-2	87	-3	91	-2

Andelen personer som återföll har sedan 2007 minskat, eller varit oförändrad, i alla kategorier. För kvinnor minskade andelen som återföll mest bland dem med 2–3 tidigare belastningar, från 64 till 53 procent. Den största förändringen bland män skedde bland dem med 4–8 tidigare belastningar, där andelen som återföll minskade med 4 procentenheter.

Figur 4. Andel personer som återfallit i brott inom tre år, av samtliga personer med en ingångshändelse 2007–2016 efter kön och antal tidigare belastningar (kvinnor i den vänstra figuren, män i den högra).

Mest ingripande tidigare belastning

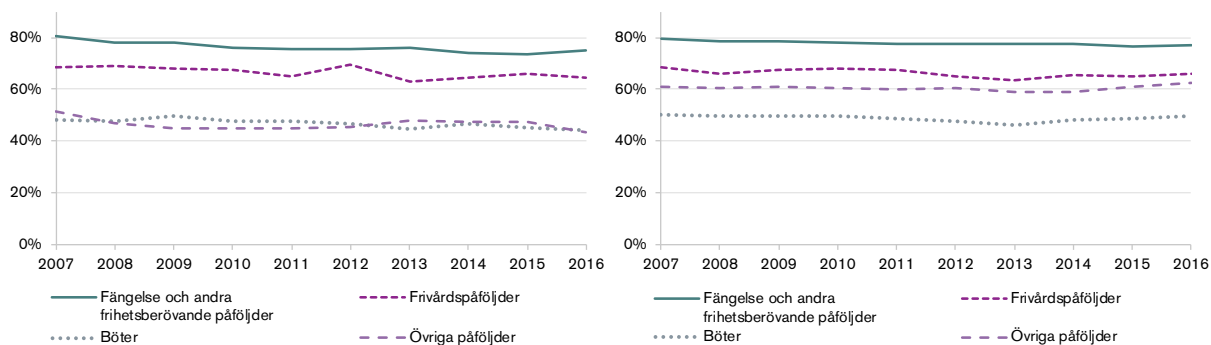
Av dem som hade fängelse och andra frihetsberövande påföljder som mest ingripande tidigare belastning återföll 77 procent inom tre år. Även bland dem med frivårdspåföljder som mest ingripande tidigare belastning var andelen som återföll hög. Störst skillnad mellan könen fanns bland dem som hade övriga påföljder som mest ingripande tidigare belastning (19 procentenheter).

Tabell 4. Andel personer som återfallit i brott inom tre år, av samtliga med en ingångshändelse 2016, efter mest ingripande tidigare belastningar och kön samt förändring jämfört med 2007.

Mest ingripande tidigare belastningar	Samtliga, andel återfall	Samtliga, förändring i procentenheter	Kvinnor, andel återfall	Kvinnor, förändring i procentenheter	Män, andel återfall	Män, förändring i procentenheter
Ingen tidigare belastning	22	+0	16	+1	24	-0
Fängelse och andra frihetsberövande påföljder	77	-3	75	-5	77	-2
Frivårdspåföljder	66	-3	65	-4	66	-2
Böter	49	-1	44	-4	50	-1
Övriga påföljder	59	-1	43	-8	62	+1

Sedan 2007 hade andelen som återfaller minskat i nästan alla kategorier och mest för de kvinnor som hade övriga påföljder som mest ingripande tidigare belastning.

Figur 5. Andel personer som återfallit i brott inom tre år, av samtliga personer med en ingångshändelse 2007–2016 efter kön och mest ingripande tidigare belastning (kvinnor i den vänstra figuren, män i den högra).

Återfall efter mest ingripande påföljd i ingångshändelsen

Störst andel återfall i brott fanns bland dem med sluten ungdomsvård, ungdomsvård eller fängelse som mest ingripande påföljd, 76, 70 respektive 63 procent återföll. Det kan troligen delvis förklaras av att dessa personer i allmänhet begått grövre brott och hade en mer omfattande brottsbelastning sedan tidigare. Minst andel återfall i brott inom tre år var det bland dem med villkorlig dom med samhällstjänst, villkorlig dom samt rättspsykiatrisk vård.

Sedan 2007 har andelen som återfaller minskat i de flesta påföljdskategorierna mest bland de med sluten ungdomsvård, fängelse och skyddstillsyn med samhällstjänst. Enbart i kategorierna ungdomsvård, böter samt åtalsunderlåtelse ökade andelen som återföll.

Tabell 5. Andel personer som återfallit i brott inom tre år, av samtliga med en ingångshändelse 2016, efter mest ingripande påföljd i ingångshändelsen samt förändring jämfört med 2007.

Påföljd	Andel återfall	Förändring i procentenheter
Fängelse	63	-6
Sluten ungdomsvård	76	-7
Rättspsykiatrisk vård ¹	21	.
Intensivövervakning	32	-2
Skyddstillsyn m. samhällstjänst	45	-6
Skyddstillsyn	61	-1
Villkorlig dom m. samhällstjänst	19	-3
Böter	37	+3
Villkorlig dom	22	-1
Ungdomsvård	70	+1
Ungdomstjänst	45	-1
Åtalsunderlåtelse	45	+5
Övriga påföljder	36	-6

Påföljderna redovisas på en grövre nivå uppdelat på kön. Detta för att kvinnorna i vissa kategorier är få och det kan innebära en risk för röjande av personliga uppgifter.

För både kvinnor och män var andelen som återfaller störst för dem med fängelse och andra frihetsberövande påföljder i ingångshändelsen. Lägst andel återfall för kvinnor hade dem med övriga påföljder. Bland männen var andelen återfall lägst bland dem som hade intensivövervakning som mest ingripande påföljd.

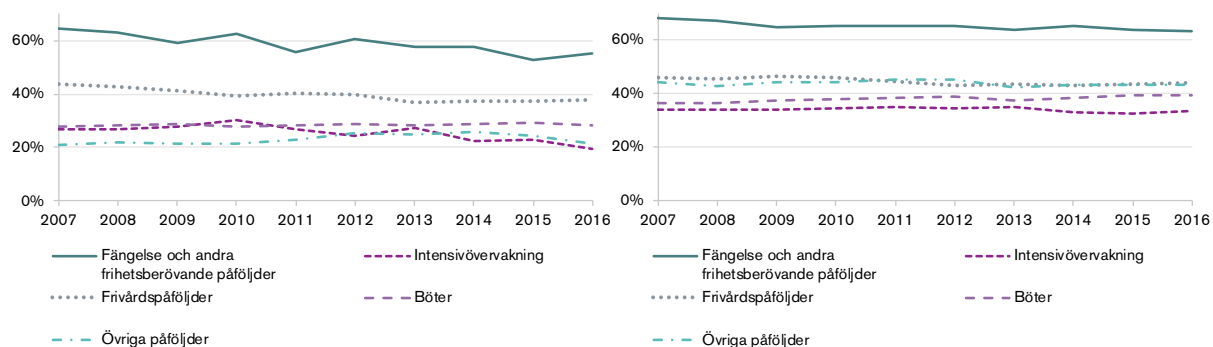
Tabell 6. Andel personer som återfallit i brott inom tre år, av samtliga med en ingångshändelse 2016, efter mest ingripande påföljd i ingångshändelsen och kön samt förändring jämfört med 2007.

Mest ingripande påföljd i ingångshändelsen	Kvinnor, andel återfall	Kvinnor, förändring i procentenheter	Män, andel återfall	Män, förändring i procentenheter
Fängelse och andra frihetsberövande påföljder	55	-9	63	-5
Intensivövervakning	20	-7	33	-0
Frivårdspåföljder	38	-6	44	-2
Böter	28	+0	39	+3
Övriga påföljder	21	+0	43	-1

¹ Uppgifter om utskrivning från rättspsykiatrisk vård finns tillgängliga från och med 2010.

Störst minskning över tid för både kvinnor och män fanns bland dem i kategorin fängelse och andra frihetsberövande påföljder 9 procentenheter för kvinnorna och 5 procentenheter för männen.

Figur 6. Andel personer som återfallit i brott inom tre år, av samtliga personer med en ingångshändelse 2007–2016 efter kön och mest ingripande belastning i ingångshändelsen (kvinnor i den vänstra figuren, män i den högra).

Återfall efter utdömd strafftid

Av samtliga som frigavs från anstalt 2016 var andelen personer som återföll störst för dem med en utdömd strafftid på mer än två och högst sex månader. Lägst andel återfall fanns bland de frigivna som hade en utdömd strafftid på mer än fyra år.

Sedan 2007 har andelen som återfaller inom de olika strafftidskategorierna minskat i samtliga kategorier. De största minskningarna har skett bland kategorierna med en utdömd strafftid på mer än sex månader.

Tabell 7. Andel personer som återfallit i brott inom tre år av samtliga som frigivits från anstalt 2016, efter utdömd strafftid samt förändring jämfört med 2007.

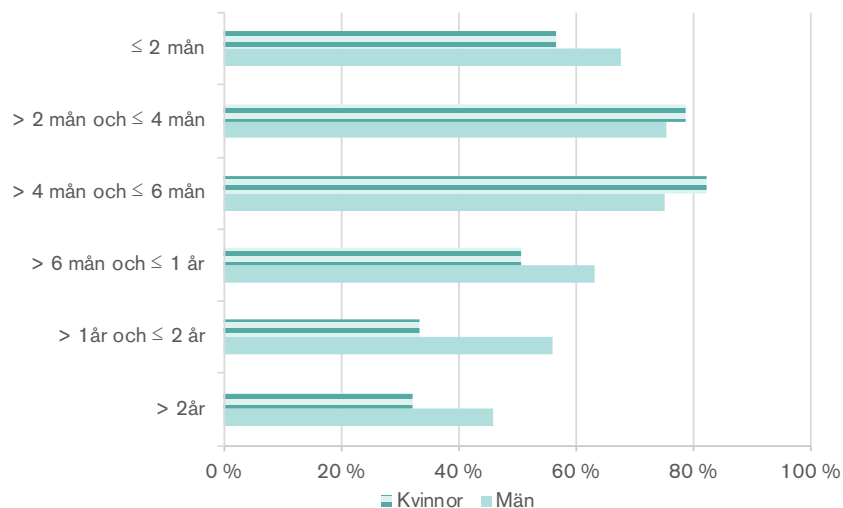
Utdömd strafftid	Andel återfall	Förändring i procentenheter
≤ 2 mån	66	-3
> 2 mån och ≤ 4 mån	76	-1
> 4 mån och ≤ 6 mån	76	-5
> 6 mån och ≤ 1 år	62	-7
> 1 år och ≤ 2 år	54	-12
> 2 år och ≤ 4 år	49	-8
> 4 år	37	-6

Totalt frigavs 5 956 personer från anstalt, varav 92 procent var män.

Bland kvinnorna var andelen som återföll störst bland dem med en utdömd strafftid på mer än fyra och högst sex månader (82 %). Bland männen var

andelen som återföll störst (75 procent) bland dem med en utdömd strafftid på mer än två och högst fyra månader samt mer än fyra och högst sex månader. Skillnaden mellan könen var störst bland dem med utdömda strafftider som är längre än sex månader.

Figur 7. Andel personer som återfallit i brott inom tre år, av samtliga som frigivits från anstalt 2016, efter utdömd strafftid och kön.

Återfall efter grövsta brott i ingångshändelsen

Störst andel återfall fanns bland dem som lagfördes för brott mot narkotikastrafflagen. Andelen återfall var även stor bland dem med tillgreppsbrott, brott mot staten och skadegörelsebrott som grövsta brott. Minst andel återfall återfanns bland dem som blivit dömda för brott mot allmänheten och sexualbrott som grövsta brott. Störst minskning över tid skedde i kategorin brott mot narkotikastrafflagen, från 66 till 53 procent.

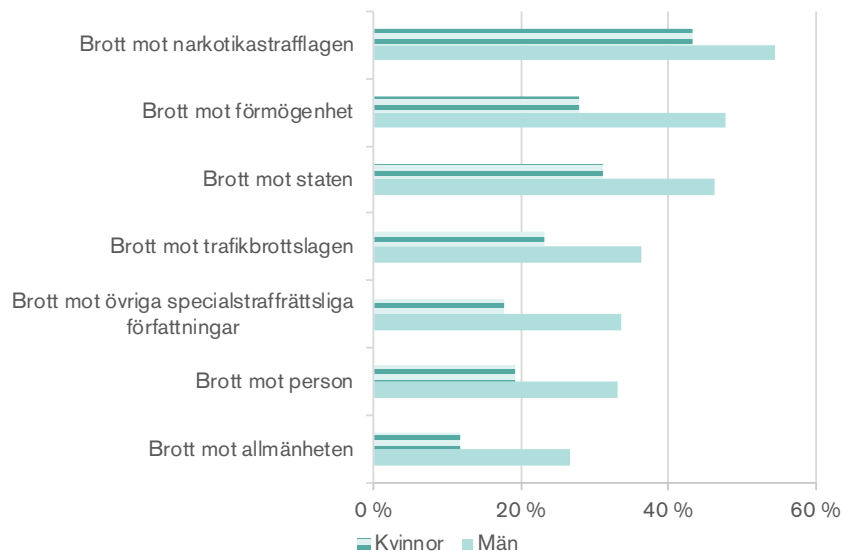
Tabell 8. Andel personer som återfallit i brott inom tre år, av samtliga personer med en ingångshändelse 2016, efter grövsta brott i ingångshändelsen samt förändring jämfört med 2007.

Grövsta brott i ingångshändelsen	Andel av samtliga	Förändring i procentenheter
Brott mot liv och hälsa (3 kap. BrB)	32	-5
Brott mot frihet, frid, familj och ärekränkning (4, 5 och 7 kap. BrB)	33	-2
Sexualbrott (6 kap. BrB)	19	-5
Tillgreppsbrott (8 kap. BrB)	44	-0
Bedrägeri, förskingring, brott mot borgenärer m.m. (9–11 kap. BrB)	28	-1
Skadegörelsebrott (12 kap. BrB)	42	+4
Brott mot allmänheten (13–15 kap. BrB)	22	+2
Brott mot staten (16–22 kap. BrB)	44	-2
Brott mot trafikbrottslagen	35	+2
Brott mot narkotikastrafflagen	53	-13
Brott mot övriga specialstraffrättsliga författningar	32	+1

Ingångshändelser med brott mot narkotikastrafflagen som grövsta brott stod för den största andelen som återföll, bland både kvinnorna och männen (43 respektive 55 procent). Den minsta andelen som återföll för både kvinnor och män återfanns för dem med brott mot allmänheten som grövsta brott (12 respektive 27 procent).

Brottskategorierna redovisas på en grövre nivå uppdelat på kön. Detta för att kvinnorna i vissa kategorier är få och det kan innebära en risk för röjande av personliga uppgifter.

Figur 8. Andel personer som återfallit i brott inom tre år, av samtliga personer med en ingångshändelse 2016 efter kön och grövsta brott i ingångshändelsen.

Risk för återfall – en multivariat analys

I den multivariata analysen undersöker vi hur risken för återfall ser ut när samtliga variabler (kön, ålder, antal tidigare belastningar, huvudbrott och huvudpåföljd) i redovisningen inkluderas i en modell. Risken för återfall i brott jämförs mellan kategorier inom en variabel och skattningarna för respektive variabel har justerats för de andra variablerna som ingår i analysen. Talet för hazardkvoten i tabell 9 ska tolkas som så att om en kategori har ett värde över ett (1) indikerar det att risken för återfall är större i förhållande till referenskategori (den som har värde 1), och om värdet är under ett (1) att den är mindre i förhållande till referenskategori. Notera att modellen inte är heltäckande; det finns antagligen flera faktorer som inverkar på risken för återfall.

Resultat för ingångshändelser 2016

- Män löper nästan 1,6 gånger större risk än kvinnor att återfalla. Det kan också uttryckas som att återfallsrisken är 59 procent högre för män än för kvinnor.
- Personer som är yngre än 21 år har en högre risk att återfalla i brott än referenskategori 21–39 år, medan ålderskategorierna över 39 år har en lägre risk att återfalla. Åldersgruppen 60 år eller äldre har nästan hälften av referenskategoriens risk för återfall.

- Personerna i kategorin med 9 eller fler tidigare belastningar löper 20 gånger högre risk att återfalla i brott än de utan tidigare belastning.
- Störst överrisker för återfall i brott visar brott mot narkotikastrafflagen samt tillgrepps- och skadegörelsebrott som huvudbrott i ingångshändelsen, 27 respektive 18 procent.
- Höga överrisker att återfalla i brott föreligger för personer som dömts till olika former av påföljder för ungdomar (sluten ungdomsvård med mera samt ungdomspåföljder) som huvudpåföljd i ingångshändelse. Lägst risk att återfalla har de med rättspsykiatrisk vård, nämligen nästan hälften av referenskategoriens risk för återfall.

Tabell 9. Hasardkvoter över återfallsandelar i brott inom tre år och antal för samtliga med ingångshändelser 2016, efter kön, ålder, tidigare belastningar, brott, påföljd och år i ingångshändelsen.

Variabel	Kategori	Samtliga personer	Hasardkvot
Kön	Kvinna (referens)	13 011	1,00
Kön	Man	53 023	1,59
Ålder	15–17 år	6 755	1,26
Ålder	18–20 år	6 819	1,49
Ålder	21–39 år (referens)	30 363	1,00
Ålder	40–59 år	17 005	0,79
Ålder	60 år eller äldre	5 092	0,41
Antal tidigare belastningar	0 (referens)	34 260	1,00
Antal tidigare belastningar	1	11 772	2,72
Antal tidigare belastningar	2–3	10 079	5,29
Antal tidigare belastningar	4–8	7 413	10,17
Antal tidigare belastningar	9–	2 510	19,44
Huvudbrott	BrB 3 kap. Brott mot liv och hälsa	5 152	0,79
Huvudbrott	BrB 6 kap. Sexualbrott	967	0,41
Huvudbrott	BrB 8 kap. Tillgrepps- och skadegörelsebrott	12 074	1,18
Huvudbrott	BrB övriga kap.	9 783	0,85
Huvudbrott	Brott mot trafikbrottslagen (referens)	15 771	1,00
Huvudbrott	Brott mot narkotikastrafflagen	16 545	1,27
Huvudbrott	Övriga brott	5 742	0,88
Huvudpåföljd	Fängelse	5 951	1,44
Huvudpåföljd	Sluten ungdomsvård m.m.	37	2,66
Huvudpåföljd	Rätt psykiatrisk vård m.m.	104	0,45
Huvudpåföljd	Intensivövervakning med elektronisk kontroll	1 600	0,70
Huvudpåföljd	Skyddstillsyn med samhällstjänst	808	0,92
Huvudpåföljd	Skyddstillsyn	3 609	1,25
Huvudpåföljd	Villkorlig dom med samhällstjänst	3 072	0,56
Huvudpåföljd	Villkorlig dom	5 528	0,71
Huvudpåföljd	Ungdomspåföljder	2 114	2,39
Huvudpåföljd	Åtalsunderlåtelse	6 131	1,48
Huvudpåföljd	Böter och övriga påföljder (referens)	37 080	1,00

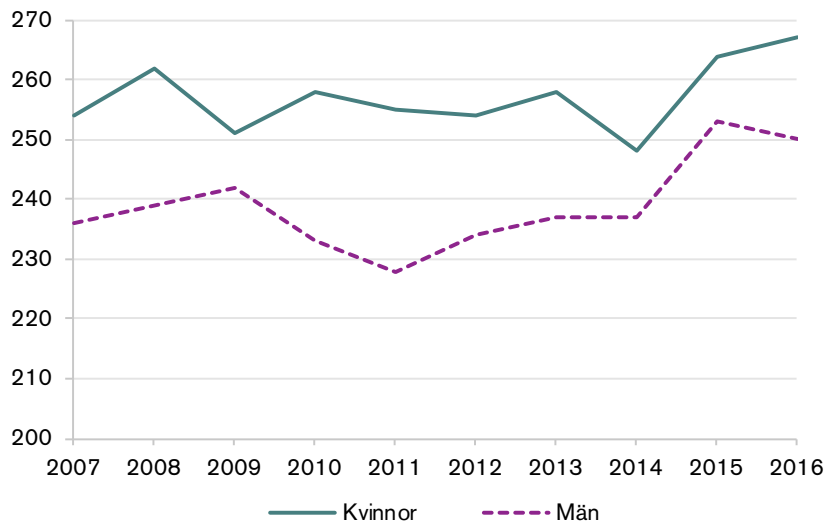
Tid till första återfall

I detta avsnitt mäts mediantiden i dagar från ingångshändelsen 2016 till tidpunkten för det första lagförda återfallsbrottet under uppföljningsperioden. Mediantiden till första återfallshändelse var cirka åtta månader och en vecka (253 dagar). Mediantiden uppvisar små förändringar över tid men 2015 skedde det en större ökning jämfört med året innan och mediantiden för 2016 ligger kvar på samma nivå. Jämfört med 2007 hade mediantiden ökat med två veckor.

Tid till första återfall efter kön

Mediantiden till första återfall har under hela mätperioden varit längre bland kvinnor än bland män. Mediantiden för kvinnor tenderar att variera mer mellan åren än för män.

Figur 9. Mediantid i dagar till första återfall inom tre år, för samtliga personer som återfallit efter en ingångshändelse 2007–2016, efter kön. Observera att skalan inte börjar på noll.

Tid till första återfall efter ålder

Det var de yngsta och de äldsta personerna som hade längst mediantider till första återfall i brott. För dem som var 15–17 år vid ingångshändelsen var mediantiden till första återfall tio och en halv månad (322 dagar). Kortast tid till första återfall hade åldersgruppen 21–39 år. Den största minskningen skedde i kategorin 60 år eller äldre, där mediantiden minskade med drygt en månad. Den största ökningen skedde i kategorin 40–59 år, där mediantiden ökade med en dryg månad.

Kvinnorna hade längre mediantid till återfall i samtliga ålderskategorier. Den minsta skillnaden mellan könen fanns i gruppen 40–59 år, där skillnaden var 7 dagar. För kvinnorna varierade mediantiden mycket eftersom de utgör antalsmässigt mycket små kategorier, vilket innebär att variationer i andelen återfall mellan åren var större. För männen följer utvecklingen av mediantiden inom de olika ålderskategorierna den för totalen.

Tabell 10. Mediantid i dagar till första återfall för alla som återfallit efter en ingångshändelse 2016, efter ålder och kön samt förändring sedan 2007.

Ålder	Samtliga, tid i dagar	Samtliga, förändring i dagar	Kvinnor, tid i dagar	Kvinnor, förändring i dagar	Män, tid i dagar	Män, förändring i dagar
15–17	322	+15	338	+2	321	+17
18–20	241	-10	311	+3	233	-11
21–39	237	+19	249	+14	236	+21
40–59	259	+37	265	+29	258	+38
60 år eller äldre	286	-35	354	-8	280	-39

Tid till första återfall efter antal tidigare belastningar

Det är tydligt att ett högre antal tidigare belastningar samvarierar med en kortare tid till ett första återfall i brott. De utan tidigare belastning hade längst tid till återfall, nämligen nästan ett år. De med 9 eller fler tidigare belastningar hade kortast mediantid till återfall, nämligen tre och en halv månad (107 dagar). Dock fanns den största ökningen i tid i nämnda kategori (9 eller fler tidigare belastningar). Detta gör att skillnaden mellan kategorierna har minskat över tid.

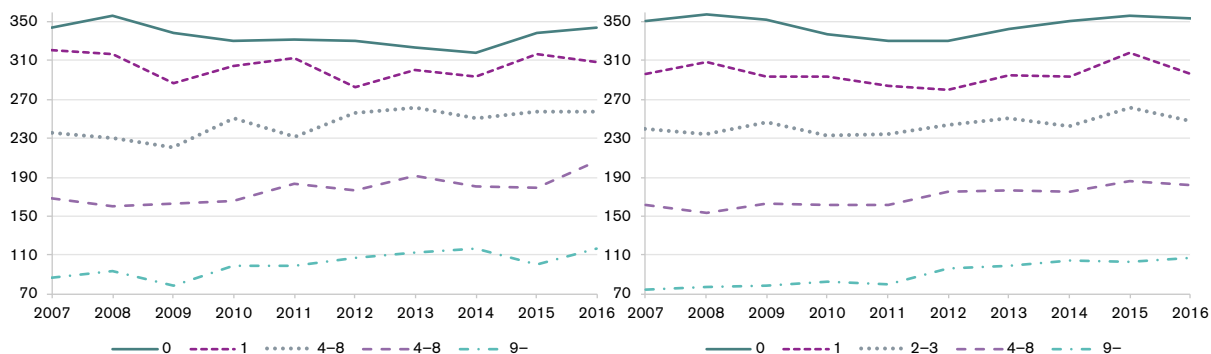
Kvinnorna har längre mediantid till återfall än männen i alla kategorier förutom bland dem utan någon tidigare belastning. Störst skillnad mellan könen fanns bland dem med 4–8 tidigare belastningar.

Tabell 11. Mediantid i dagar till första återfall för alla som återfallit efter en ingångshändelse 2016, efter antal tidigare belastningar och kön samt förändring sedan 2007.

Antal tidigare belastningar	Samtliga, tid i dagar	Samtliga, förändring i dagar	Kvinnor, tid i dagar	Kvinnor, förändring i dagar	Män, tid i dagar	Män, förändring i dagar
0	351	+2	344	0	353	+2
1	298	-3	309	-12	296	0
2–3	249	+9	258	+22	248	+8
4–8	186	+25	206	+38	182	+21
9 eller fler	107	+31	117	+30	107	+32

Jämfört med 2007 ökade mediantiden eller var oförändrad i alla kategorier förutom för kvinnor med en (1) tidigare belastning som minskade med två veckor. Störst ökning av mediantiden hade kvinnor med 4–8 tidigare belastningar där mediantiden ökade med 1 månad och en vecka.

Figur 10. Mediantid i månader till första återfall inom tre år, för samtliga personer som återfallit efter en ingångshändelse 2007–2016, efter kön och antal tidigare belastningar (kvinnor i den vänstra figuren, män i den högra). Observera att skalan inte börjar på noll.

Tid till första återfall efter mest ingripande påföljd i ingångshändelsen

Kortast tid till första återfall hade personer med fängelse, drygt fem månader (157 dagar). Längst mediantid hade personer vars mest ingripande påföljd var villkorlig dom med samhällstjänst, drygt ett år och en månad (403 dagar). Den största minskningen i mediantid under perioden skedde i kategorin villkorlig dom. Den största ökningen uppträdde inom kategorin övriga påföljder.

Tabell 12. Mediantid i dagar till första återfall för alla med en ingångshändelse 2016 efter mest ingripande påföljd i ingångshändelsen samt förändring jämfört med 2007.

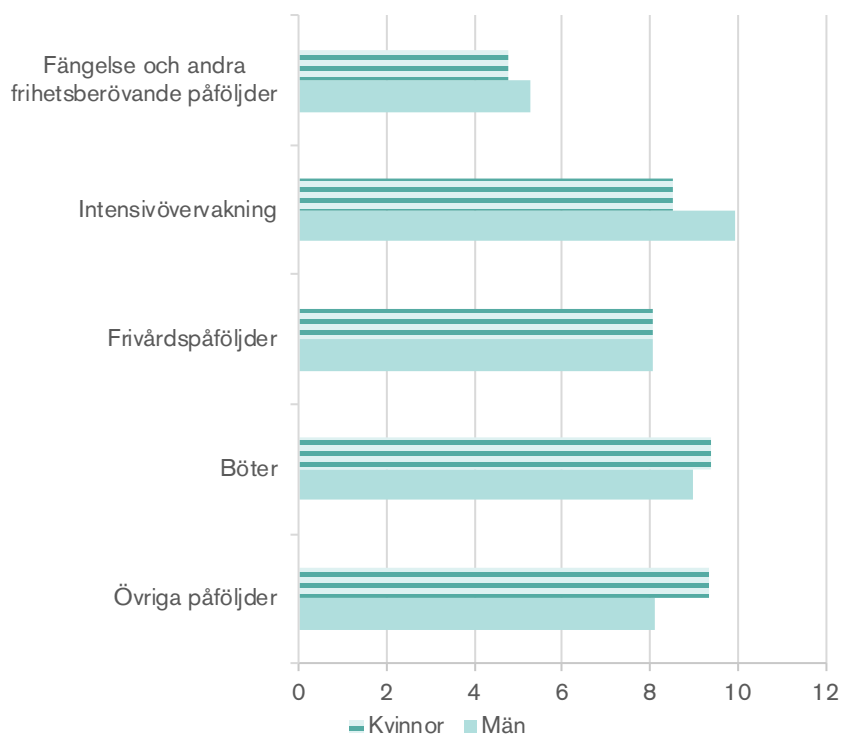
Mest ingripande påföljd i ingångshändelsen	Tid till återfall	Förändring i dagar
Fängelse	157	+31
Sluten ungdomsvård	289	+108
Rättspsykiatrisk vård ²	359	.
Intensivövervakning	299	-39
Skyddstillsyn med samhällstjänst	243	-18
Skyddstillsyn	217	+14
Villkorlig dom med samhällstjänst	403	+16
Böter	275	+1
Villkorlig dom	293	-52
Ungdomsvård	221	-23
Ungdomstjänst	299	+7
Åtalsunderlåtelse	226	+8
Övriga påföljder	298	+123

² Uppgifter om utskrivning från rättspsykiatrisk vård finns tillgängliga från och med 2010.

Den längsta tiden till återfall för kvinnor hade de med böter, och för männen hade de med intensivövervakning längst tid till återfall. I kategorin intensivövervakning återfanns den största skillnaden mellan könen, på nästan en och en halv månad (figur 11).

Påföljderna redovisas på en grövre nivå uppdelat på kön. Detta för att kvinnorna i vissa kategorier är få och det kan innebära en risk för röjande av personliga uppgifter.

Figur 11. Mediantid i månader till första återfall inom tre år, för samtliga personer som återfallit efter en ingångshändelse 2016, efter kön och mest ingripande påföljd i ingångshändelsen.

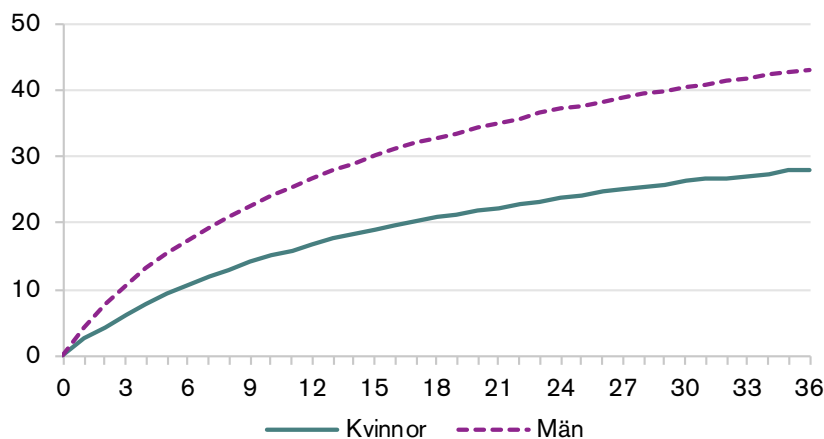
Återfallsrisk över tid

I detta avsnitt används överlevnadsanalys för att mäta återfall för kortare intervaller och för fler tidpunkter samt återfallsintensiteten som mäter antalet återfall per dag.

I figur 12 går det att utläsa att andelen som återföll inom en månad var knappt 3 procent för kvinnorna och drygt 4 procent för männen. Efter ett halvår var återfallsandelarna uppe i 11 procent för kvinnorna och 18 procent för männen. Lutningen på kurvorna var brantast i början av

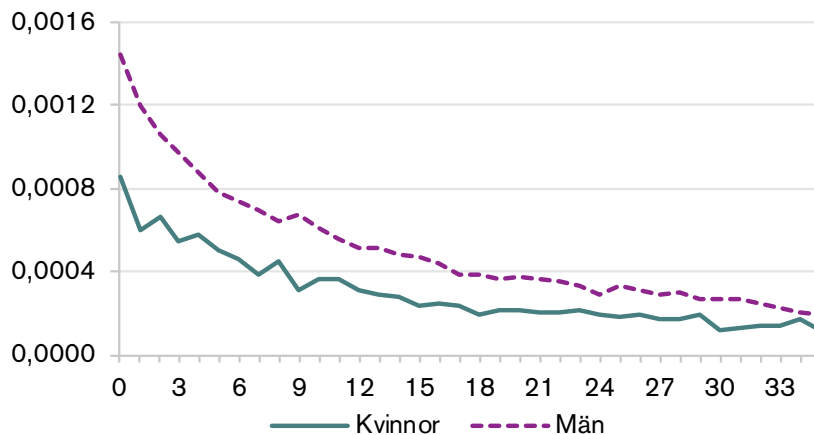
uppföljningsperioden för att sedan plana ut, vilket visar att återfallsintensiteten var som störst direkt efter en ingångshändelse.

Figur 12. Kumulativa återfallsandelar per månad, för samtliga personer med en ingångshändelse 2016, efter kön.

Återfallsintensiteten minskar över tid vilket redovisas i figur 13. För både kvinnorna och männen var risken att återfalla störst i början av uppföljningsperioden, för att sedan avta. Efter cirka sju månader hade intensiteten halverats, och efter ytterligare ungefär ett år utgjorde den en fjärdedel av intensiteten precis efter ingångshändelsen.

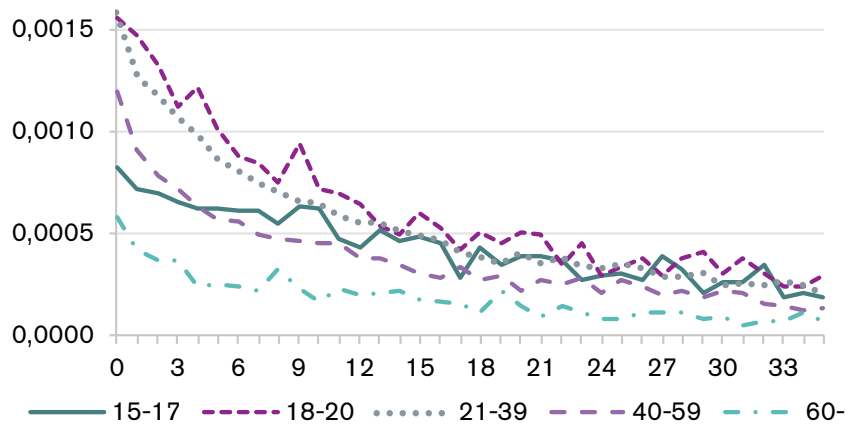
Figur 13. Återfallsintensitet per månad, bland samtliga personer med en ingångshändelse 2016, efter kön.

En jämförelse av återfallsintensiteten för personer efter ålder visar att personer i åldern 18–20 respektive 21–39 år löpte störst risk i början av uppföljningsperioden, vilket framgår av figur 14. Efter ungefär ett och ett halvt år hade spridningen från början av uppföljningsperioden till stora delar jämnats ut. De äldsta personerna (60 år eller äldre) skiljde sig dock från de

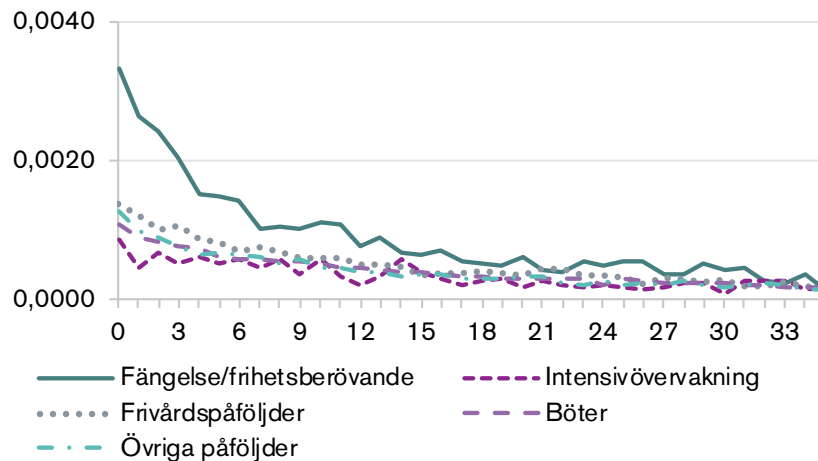
övriga genom att uppvisa en lägre och mer konstant återfallsintensitet. Mönstret att intensiteten var som störst i början av uppföljningsperioden, för att sedan plana ut, gällde dock för alla.

Figur 14. Återfallsintensitet per månad, bland samtliga personer med en ingångshändelse 2016, efter ålder.

Personer med fängelse och andra frihetsberövande påföljder uppvisade den största återfallsintensiteten under hela uppföljningsperioden. Skillnaderna mot de andra påföljderna var störst i början och minskade över tid. Övriga kategorier hade en utveckling som var väldigt likriktad.

Figur 15. Återfallsintensitet per månad, bland samtliga personer med en ingångshändelse 2016, efter påföljd.

Återfallshändelsen

Antal återfallsbrott

Av alla personer med en ingångshändelse under 2016 återföll 26 302 personer i brott. Dessa stod för 152 126 återfallsbrott under den treåriga uppföljningsperioden, vilket ger ett genomsnitt på 5,8 återfallsbrott per person som återfallit. Kvinnorna som återföll i brott begick i genomsnitt 4,6 återfallsbrott per person medan männen hade ett högre genomsnitt och uppnådde 6 återfallsbrott per person.

Över tid har antalet återfallsbrott per person minskat. Sedan 2007 har det minskat med 1,1 brott.

Tabell 13. Antal återfallsbrott, personer och återfallsbrott per person inom tre år, bland samtliga som återfallit efter en ingångshändelse 2016, efter kön samt förändring av antal återfallsbrott per person jämfört med 2007.

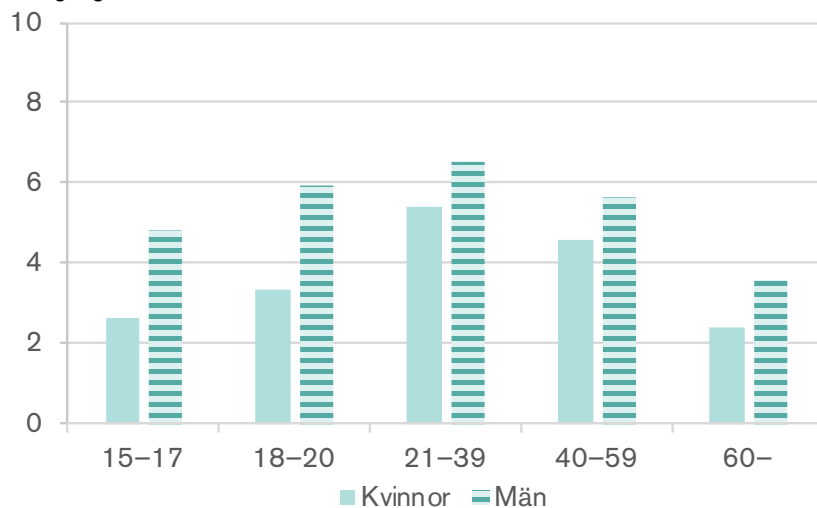
Kön	Antal återfallsbrott	Antal personer	Antal återfallsbrott per person	Förändring i antal brott per person
Totalt	152 126	26 302	5,8	-1,1
Kvinnor	16 608	3 639	4,6	-0,9
Män	135 518	22 663	6,0	-1,1

Antal återfallsbrott efter ålder

Ålderskategorin 21–39 år har det största genomsnittliga antalet återfallsbrott, medan kategorin 60 år eller äldre har det minsta. Sedan 2007 har det skett minskningar i antalet återfallsbrott per person för alla ålderskategorier förutom för kvinnor och män som är 60 år eller äldre och

män som är 15–17 år. Störst minskning för kvinnor finns i kategorin 18–20 år och för män i kategorin 21–39. Antalet återfallsbrott minskade där med 1,5 brott för kvinnor och 1,4 brott för män.

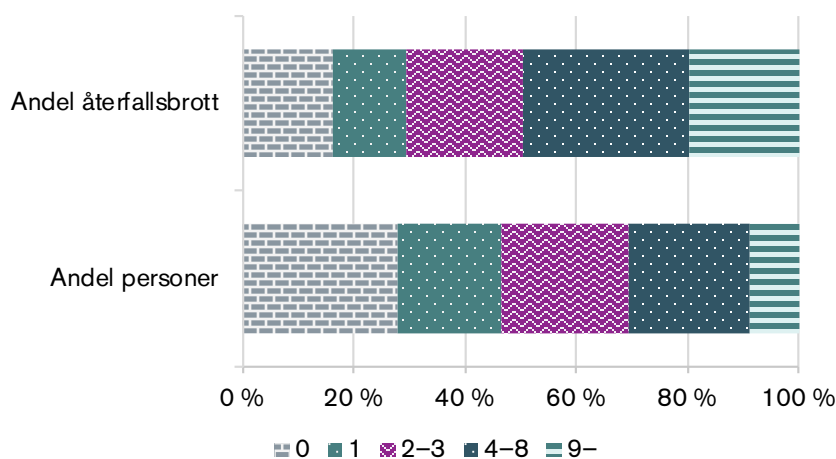
Figur 16. Antal återfallsbrott per person inom ett år, bland samtliga personer som återfallit efter en ingångshändelse 2016, efter kön och ålder.

Antal återfallsbrott efter antal tidigare belastningar

Antalet återfallsbrott är inte jämnt fördelat över de personer som återfaller. Personer med 9 eller fler tidigare belastningar utgjorde till antalet den minsta kategorin av dem som återföll i brott (9 %), men stod för en femtedel av återfallsbrotten.

Figur 17. Fördelningen av samtliga personer som återfallit efter en ingångshändelse 2016 samt fördelningen av antalet återfallsbrott inom tre år, efter antal tidigare belastningar.

Det genomsnittliga antalet återfallsbrott ökade successivt med antalet tidigare belastningar hos personerna. Över tid har dock antalet återfallsbrott per

person gått ner inom alla kategorier bland dem som hade tidigare belastningar. Utvecklingen visar på större minskningar ju högre antal tidigare belastningar gruppen hade. Mönstret var detsamma uppdelat på kön.

En jämförelse mellan 2007 och 2016 visar att antalet återfallsbrott minskade för båda könen med undantag för dem utan tidigare belastning. Störst var minskningen bland män med 9 eller fler tidigare belastningar.

Tabell 14. Antal återfallsbrott per person inom tre år, bland samtliga som återfallit efter en ingångshändelse 2016, efter antal tidigare belastningar samt förändring jämfört med 2007.

Tidigare belastningar	Samtliga, antal återfallsbrott per person	Samtliga, förändring i antal brott per person	Kvinnor, antal återfallsbrott per person	Kvinnor, förändring i antal brott per person	Män, antal återfallsbrott per person	Män, förändring i antal brott per person
0	3,3	+0,1	3,4	+0,5	3,3	+0,1
1	4,1	-0,3	3,6	-0,2	4,2	-0,3
2–3	5,3	-0,7	4,3	-1,2	5,5	-0,7
4–8	7,8	-1,8	5,8	-2,6	8,1	-1,8
9 eller fler	13,2	-6,6	11,3	-4,5	13,4	-6,9

Grövsta brott

Statistiken redovisar det grövsta brottet i såväl ingångs- som återfallshändelsen. Den brottskategori som flest personer återföll i var brott mot narkotikastrafflagen. De kategorier som hade de minsta andelarna var sexualbrott och brott mot allmänheten.

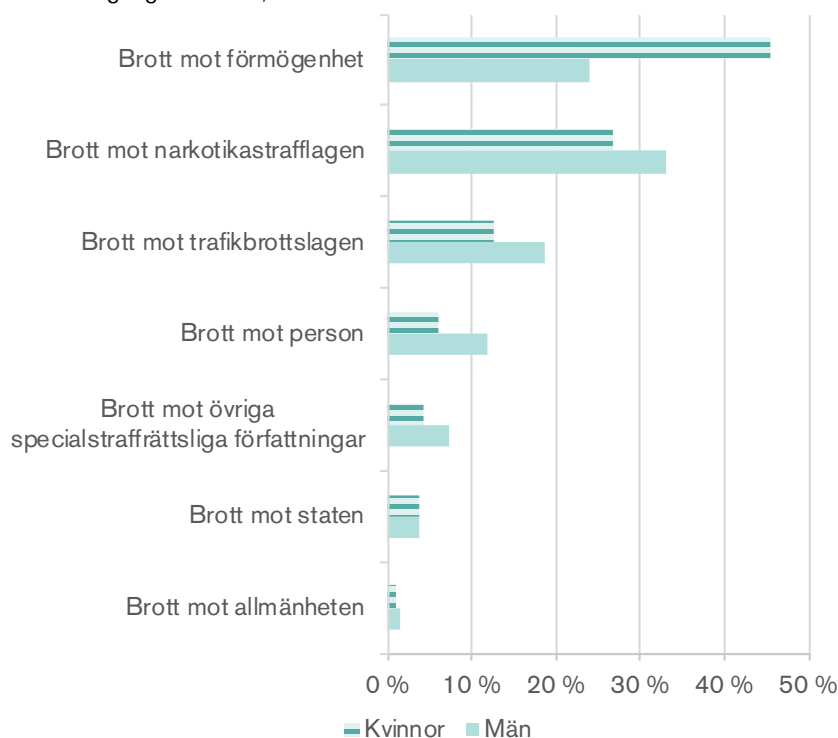
Tabell 15. Fördelningen av det grövsta brottet i återfallshändelsen för samtliga personer med en ingångshändelse 2016.

Grövsta brott i återfallshändelsen	Antal återfall	Andel av återfallen
Brott mot liv och hälsa (3 kap. BrB)	1 835	7
Brott mot frihet, frid, familj och ärekränkning (4, 5 och 7 kap. BrB)	826	3
Sexualbrott (6 kap. BrB)	244	1
Tillgreppsbrott (8 kap. BrB)	5 219	20
Bedrägeri, förskingring, brott mot borgenär m.m. (9–11 kap. BrB)	953	4
Skadegörelsebrott (12 kap. BrB)	918	3
Brott mot allmänheten (13–15 kap. BrB)	354	1
Brott mot staten (16–22 kap. BrB)	1 005	4
Brott mot trafikbrottslagen	4 684	18
Brott mot narkotikastrafflagen	8 444	32
Brott mot övriga specialstraffrättsliga författningar	1 820	7
Totalt	26 302	100 %

För kvinnorna var brott mot förmögenhet den vanligaste kategorin att återfalla i medan den vanligaste kategorin för männen var brott mot narkotikastrafflagen. Brott mot allmänheten var den kategori som hade minst andel återfall för båda könen.

Brottskategorierna redovisas på en grövre nivå uppdelat på kön. Detta för att kvinnorna i vissa kategorier är få och det kan innebära en risk för röjande av personliga uppgifter.

Figur 18. Fördelningen av grävsta brottet i återfallshändelsen för samtliga kvinnor respektive män med en ingångshändelse, 2016.

Mest ingripande påföljd

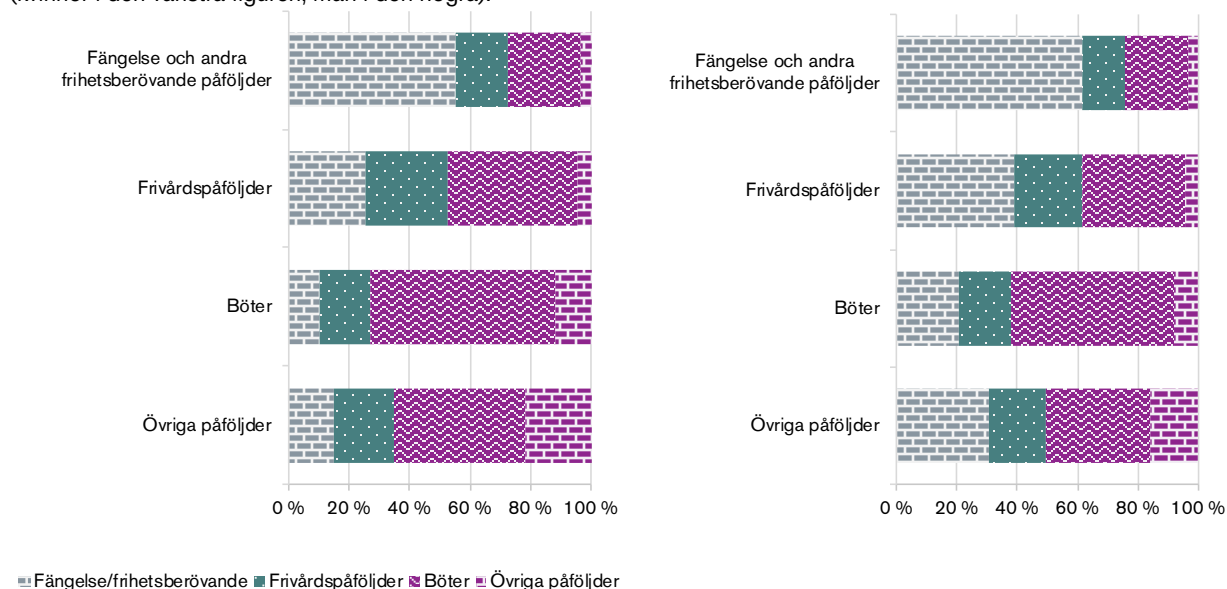
Bland dem som återföll var böter den vanligaste påföljden sett till den mest ingripande påföljden i återfallshändelsen (44%). Övriga påföljder, som bland annat omfattar åtalsunderlåtelse, stod för lägst andel av de mest ingripande påföljderna (9 %). Fängelse och andra frihetsberövande påföljder utgjorde 32 procent av återfallshändelserna bland männen och 17 procent bland kvinnorna.

Tabell 16. Mest ingripande påföljd i återfallshändelsen av samtliga som återfallit efter en ingångshändelse 2016, efter kön.

Mest ingripande påföljd i återfallshändelsen	Samtliga personer	Kvinnor	Män
Fängelse och andra frihetsberövande påföljder	29	17	32
Frivårdspåföljder	18	19	18
Böter	44	52	43
Övriga påföljder	9	12	8
Totalt	100 %	100 %	100 %

I figur 19 utgör varje stapel en typ av den mest ingripande påföljden i ingångshändelsen och de olika mönstren motsvarar olika påföljder i återfallshändelsen. I 61 procent av återfallen efter ingångshändelse med en frihetsberövande påföljd blev personen på nytt dömd till en frihetsberövande påföljd. En bötesdom följs betydligt mer sällan av ett återfall med en frihetsberövande påföljd. Det som skiljde männen och kvinnorna åt är främst mönstret för övriga påföljder. Männen i den här kategorin återföll i större utsträckning i fängelse och andra frihetsberövande påföljder än vad kvinnorna gjorde.

Figur 19. Fördelningen av mest ingripande påföljd i återfallshändelsen av samtliga kvinnor och män som återfallit efter en ingångshändelse 2016, efter mest ingripande påföljd i ingångshändelsen (kvinnor i den vänstra figuren, män i den högra).

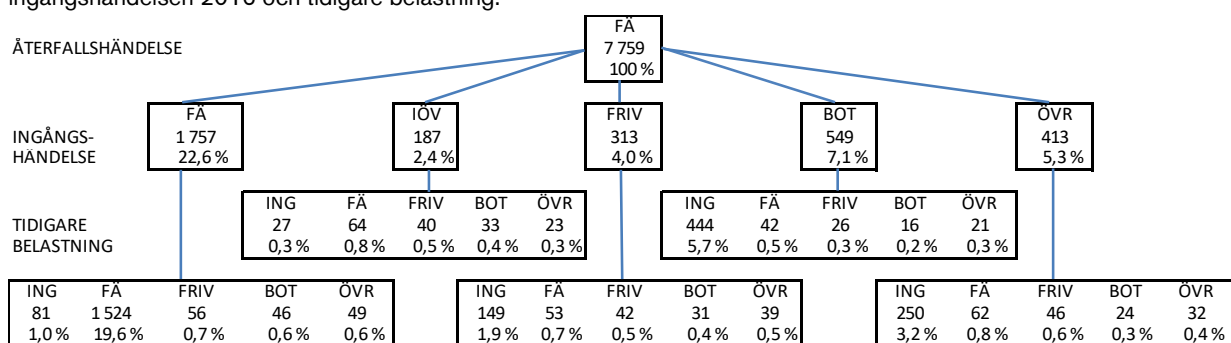
Påföljdskedjan

Det går att följa påföljderna bakåt i tid från återfallshändelsen till ingångshändelsen och den tidigare belastningen, eller framåt i tid från den

tidigare belastningen till ingångshändelsen och slutligen till återfallshändelsen.

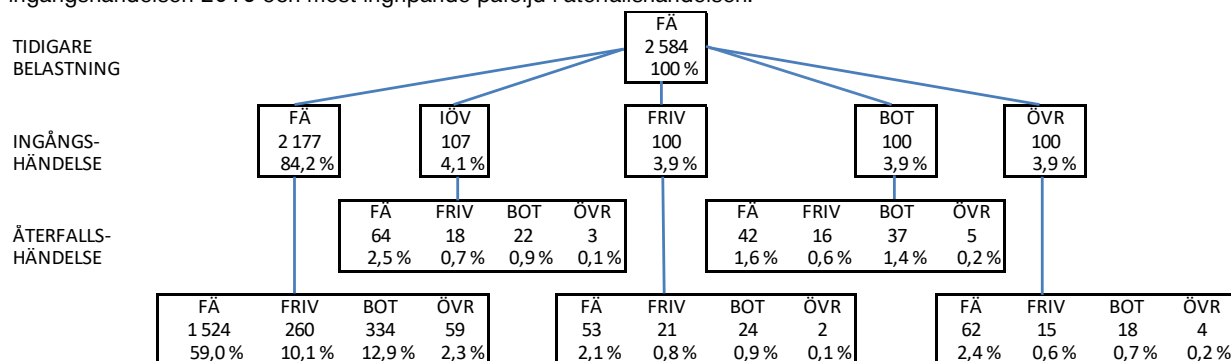
När vi följer påföljdskedjan bakåt i tiden ser vi att av dem som återfaller i en frihetsberövande påföljd hade 23 procent en ingångshändelse med ett frihetsberövande som mest ingripandepåföljd. När även belastningar upp till fem år före ingångshändelsen räknas med, framgår att nästan hälften hade varit frihetsberövade någon gång före återfallshändelsen.

Figur 20. Påföljdskedjan för samtliga personer med fängelse och andra frihetsberövande påföljder som mest ingripande påföljd i återfallshändelsen, efter mest ingripande påföljd i ingångshändelsen 2016 och tidigare belastning.

Följer man påföljdskedjan framåt i tiden framgår att 29 procent av dem med frihetsberövande påföljder i den tidigare belastningen fick påföljden fängelse i både ingångs- och återfallshändelsen, och utöver dessa hade ytterligare 27 procent fängelse som mest ingripande påföljd i återfallshändelsen. Resterande 42 procent fick en mindre ingripande påföljd i återfallshändelsen än fängelse.

Figur 21. Påföljdskedjan för samtliga personer med fängelse och andra frihetsberövande påföljder som mest ingripande tidigare belastning, efter mest ingripande påföljd i ingångshändelsen 2016 och mest ingripande påföljd i återfallshändelsen.

När du läser figurerna, tänk på att endast personer som återfallit i brott ingår.

FÄ = fängelse och andra frihetsberövande påföljder
IÖV = intensivövervakning med elektronisk kontroll (fotboja)
FRIV = frivårdspåföljd
BOT = böter
ÖVR = övriga påföljder, till exempel åtalsunderlåtelse
ING = ingen tidigare belastning

Beskrivning av statistiken

Nedan följer en beskrivning av statistiken över återfall i brott. För en mer utförlig beskrivning, se statistikens kvalitetsdeklaration på Brås webbplats.

Statistikens ändamål

Statistiken över återfall i brott har till primärt syfte att övergripande redogöra för nivån, fördelningen och utvecklingen av antalet och andelen personer som efter en ingångshändelse återfaller i ett nytt lagfört brott. Statistiken beskriver återfall i brott som kommit till rättsväsendets kännedom och lagförts.

Statistiken redovisar återfallsmönstret mot bakgrund av de lagförda personernas kön, ålder och tidigare belastning. Uppgifterna ger en översiktlig bild av vilka grupper av lagöverträdare som löper högre eller lägre risk för återfall. Statistiken redovisar även hur återfallsmönstret ser ut efter olika typer av påföljder och ger i den meningen en grov skattning av utfallet i Kriminalvårdens och andra verkställande myndigheters verksamhet. Statistiken syftar även till att ge en bild av återfallshändelserna.

Statistikens innehåll

Population

Den studerade populationen omfattar samtliga personer som under ett kalenderår frigivits från anstalt, skrivits ut från sluten ungdomsvård, avslutat intensivövervakning eller lagförts för andra påföljder genom lagakraftvunnen dom eller beslut av åklagare. Dessa händelser kallas i statistiken för ingångshändelser. Lagföringsbeslut som omfattar lindrigare brott med enbart penningböter i straffskalan exkluderas, liksom ordningsbotsförelägganden.

Dessutom omfattar populationen endast ingångshändelser som rör personer som var folkbokförda i Sverige den 31 december respektive år. Folkbokföringsuppgifterna hämtas från Statistiska centralbyrån. Därifrån hämtas också uppgifter om emigration och dödsfall, för korrigeringar av populationen.

Ingångs- och återfallshändelser

Ingångshändelserna kan beräknas och redovisas på två olika sätt i statistiken.

I det ena fallet redovisas personer, och då ingår en och samma person endast en gång i statistiken, oavsett hur många ingångshändelser personen står för. Definitionen används när syftet är att redovisa återfallsstruktur. När en person har flera ingångshändelser under referensåret väljs en av ingångshändelserna ut, vilket görs på tre olika sätt (se punktlistan nedan). En ingångshändelse med en påföljande återfallshändelse väljs före de händelser som inte följs av ett återfall.

- I redovisningen av personer uppdelat på kön, ålder och tidigare belastning används en slumpmässigt vald ingångshändelse från respektive referensår.
- När uppdelningen görs på brottskategori används ingångshändelsen med det grövsta brottet enligt straffskalan.
- När uppdelningen görs på påföljdskategori används ingångshändelsen med den mest ingripande påföljden.

I det andra fallet redovisas ingångshändelser, och då ingår samtliga ingångshändelser även om det rör en och samma person. Definitionen används när syftet är att redovisa återfallsmönstret mot bakgrund av faktorer kopplade till ingångshändelsen, till exempel huvudbrott och huvudpåföljder.

Ingångshändelserna följs upp för återfall i nya lagförda brott, så kallade återfallshändelser. Med återfallshändelse avses i statistiken ett brott som ingår i en lagakraftvunnen dom, ett godkänt strafföreläggande eller en utfärdad åtalsunderlåtelse. För att ett lagfört brott ska inräknas i statistiken som en återfallshändelse måste brottet ha begåtts under uppföljningsperioden och ingå i en lagföring som vunnit laga kraft.

Uppföljningsperioden för återfall i nya lagförda brott är tre år. Perioden startar vid tidpunkten för ingångshändelsen och är således individuell.

För att så många som möjligt av de brott som begåtts under uppföljningsperioden ska komma med i statistiken tillämpas en buffertperiod, under vilken brotten ska hinna resultera i lagakraftvunna domar. Buffertperioden är tre år.

Insamling och bearbetning

Aktualitet och tillförlitlighet

Återfallsstatistiken bygger på en framåtblickande metod som innebär att man följer upp en grupp lagförda personer för återfall i lagfört brott under en

bestämd uppföljningsperiod. Tiden från det att ett brott begås till dess att en dom för brottet vinner laga kraft varierar, så det krävs en relativt lång produktionstid för att uppnå hög tillförlitlighet i statistiken. För att tillgodose de olika behoven av både aktualitet och tillförlitlighet publicerar Brå såväl en preliminär som en slutlig återfallsstatistik.

Kategorisering och beräkningar

Ingångshändelserna och personerna i återfallsstatistiken delas in efter fem variabler: kön, ålder, tidigare belastning, brott samt påföljd i ingångshändelsen. Utöver antal lagföringar omfattar redovisningen av tidigare belastning även den mest ingripande belastningen sett till påföljd, och utöver huvudbrottet och huvudpåföljden kommer brott och påföljd även att redovisas efter det grövsta brottet och den mest ingripande påföljden i ingångshändelserna. Dessa uppgifter redovisas även för återfallshändelsen.

Brottsredovisningen i återfallsstatistiken omfattar samtliga rikstäckande gällande författningar, såväl brott mot balkar som brott mot övriga specialstraffrättsliga författningar. Ingen särredovisning görs utifrån brottsform, utan fullbordade brott redovisas tillsammans med försök, förberedelse, anstiftan och stämpling till brott, under respektive brott.

Påföljdsredovisningen utgår från den nomenklatur som åklagarna och domstolen tillämpar vid registrering av lagföringsbeslut och domslut. Brå har utvecklat en rangordning av påföljderna efter ingripandegrad som tillämpas för val av huvudpåföljd. Brå har även utvecklat en klassifikation av påföljderna som används vid framställning av statistiken.

I återfallsstatistiken redovisas endast huvudbrott och huvudpåföljd för ingångshändelserna. Med huvudbrott avses det brott av flera i en ingångshändelse som har den strängaste straffskalan och med huvudpåföljd avses den påföljd som är den mest ingripande enligt en bestämd rangordning.

Redovisningen av tidigare belastning avser lagföringar som vunnit laga kraft under en period om fem år före datumet för ingångshändelselagföringen. För att en lagföring ska räknas som en tidigare belastning måste den ha hunnit vinna laga kraft före datumet för ingångshändelsen.

Jämförbarhet över tid

- SCB började framställa statistik över återfall i brott på 1970-talet.
- När Brå tog över statistikansvaret för kriminalstatistiken 1994 redovisades statistik över återfall i brott för perioden 1973–1989.

- Brå utarbetade ett nytt system för framställning av återfallsstatistik 2003. Statistik från det nya systemet publicerades för första gången i publikationen Kriminalstatistik 2003 och avsåg återfallsstatistik för perioden från och med 1991 och framåt.
- År 2009 fick Brå i uppdrag av regeringen att utveckla statistiken över återfall i brott. Utvecklings- och förbättringsarbetet riktade in sig på att förbättra kvalitet avseende såväl relevans, tillförlitlighet och jämförbarhet som aktualitet och tillgänglighet. Flera förändringar gjordes i den nya statistiken som publicerades för första gången 2012.

Brå ansvarar för den officiella kriminalstatistiken och har till uppgift att förse rättsväsendets myndigheter, brottsförebyggande aktörer och övriga användare med statistik av god kvalitet som underlag för verksamhetsuppföljning, beslutsfattande, utredningsverksamhet och forskning.

Utifrån insamlade uppgifter från rättsväsendets administrativa system sammanställer och presenterar Brås enhet för rättsstatistik årligen cirka 1 100 tabeller på månads-, kvartals- och årsbasis inom områdena brott, personer lagförda för brott, kriminalvård och återfall i brott. Uppgifterna redovisas på såväl nationell som regional och lokal nivå.

Tabellerna publiceras på Brås webbplats, www.bra.se/statistik, tillsammans med tolkningsanvisningar, kommentarer och analyser.

Brottsförebyggande rådet/National Council for Crime Prevention

Box 1386/Tegnérgatan 23, SE-111 93 STOCKHOLM

Tel +46 (0) 8 527 58 400, info@bra.se, www.bra.se

urn:nbn:se:bra-1123